

Kitekint? - A negyedik út

2009 július 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Már jó ideje érzem, hogy óriási a szakadék a nagyvilágban megjelen? társadalomtudományi és közgazdasági gondolatok, valamint azok hazai befogadása között.

A magyar közgazdasági szakma és a média dönt?en és egyoldalúan liberális, ezért egyszer?en nem veszi észre

azokat a szellemi áramlatokat, amelyek mára túlléptek a liberális társadalmi gondolkodáson és a neoklasszikus liberális közgazdaságtanon. A hazai szocialista és baloldali liberális szellemi elit egyszer?en nem ismeri el létez?nek azokat a m?helyeket, m?veket, szerz?ket és gondolatokat, amelyek éles és hiteles kritikát fogalmaznak meg a ma uralkodó liberális eszmékkel szemben. A mi oldalunk ereje eddig nem volt elég arra, hogy kezet fogjon azokkal a szövetséges szellemi er?kkel, amelyek megcáfolták és leleplezték az elmúlt három évtized egyoldalú, hamis liberális életérzését és eszméit.

A magyarországi médiában alig lehet találkozni olyan felfogással, amelyik a globalizációnak nevezett amerikanizáció komoly kritikáját jelenti. Az elsöpr? liberális médiatúlsúly következtében a magyar szellemi életben valóságos erejükhöz mérten csak halványan vannak jelen azok a szellemi áramlatok, amelyek rámutatnak az elmúlt három évtized dönt?en széls?ségesen liberális társadalomfelfogásának fonákságaira és a vele szembeszegezhet? alternatívákra. Márpedig a világban, ezen belül az amerikai tudományos és szellemi életben megszülettek azok a m?helyek, m?vek és gondolatok, amelyek pontos látleletet adnak korunkról, leleplezve az elsöpr? erej? liberális politika fonákságait. A liberális társadalomtudomány és közgazdaság ugyanis a liberális politikában mint "nyílhegyben" végz?dik, amely a kétpólusú világrendszer felbomlása után betalált a korábban zárt társadalmak szívébe, és a szabadságért - amelyr?l egyre inkább kiderül, hogy illúzió, mert a függ?ség durvább formája helyett egy finomabb szövés? szolgaság épül fel - cserébe kéri a korábban nemzedékek által létrehozott nemzeti vagyont (privatizáció), és jogot formál a jöv?ben létrejöv? gazdagság koronaékszereire is.

De ennél is veszélyesebb a mai túlzó liberális eszme, mert nem csupán a javainkat, jövedelmünket és vagyonunkat kéri cserébe "felszabadító" tevékenységéért, hanem lelkünket, érzelmeinket, családi és baráti hátországunkat, valamint a nemzeti érzés, kultúra és összetartozás gyógyforrásait is. A liberális eszme ugyanis azt mondja magáról, hogy felszabadít bennünket korábbi kötöttségeink alól: a zárt birodalom helyére a nagyvilágot tárja ki el?ttünk, a diktatúra helyére a demokráciát hozza el, a tervgazdaság hiányával szemben megteremti a piacgazdaság b?ségét, és jóléttel kecsegtet a tisztes szegénység után. Ez azonban sokszor szemfényvesztés, mert a jólétnél fontosabb a jóllét és az élettel való megelégedettség, a piacgazdaság a magyar társadalom többsége számára inkább csak a kirakatok b?ségét hozta el, nem a jövedelem és a fogyasztás b?vülését, a demokrácia ruháján pedig annyi a folt, hogy az eredeti tiszta fehér gyapjú alig látszik már, és a nagyvilágról kiderült, hogy veszélyes nyílt tenger, ráadásul tele kalózzal.

A liberális eszmének alapvet?en igaza van, mert az ember szabadnak és egyenl?nek születik, de ez nem a neoklasszikus liberális közgazdaság vagy a mai liberális társadalomtudomány felismerése, hanem a kora újkori angol liberalizmusé, a francia felvilágosodásé és az amerikai Függetlenségi nyilatkozaté.

A mai globalisták trükkje igen egyszer?: azt mondják, hogy t?lük kaptuk azt a szabadságot, amelyr?l mi tudjuk, hogy az emberiség közös genetikai állományába van beleírva, és a Teremt? vagy a világegyetem ajándéka, de semmi esetre sem csereáru. A szabadság örök emberi örökségünk, amelyet korlátoznak ugyan világi hatalmak, de ezek ellen mindig - mi magyarok is - elszántan küzdöttünk. Ha Jaltára tekintünk, akkor még azt is gondolhatjuk, hogy azok is ott voltak szabadságunk újbóli elrablásánál, akik most felszabadítóként viselkednek. Nekik is segítünk, hogy könnyebb legyen a lelkiismeretük, amikor a szabadságot természetes emberi jognak tartjuk, nem világi hatalmak ajándékénak, s végképp nem csereárunak. De ha egy pillanatra el is hinnénk, hogy a mai globális hatalmaktól kaptuk a szabadságot, akkor azt látjuk, hogy nem ajándékba adták, mert cserébe nagyon sokat kérnek. Még ekkor is jogunk lenne harcolni a jobb alkuért, hiszen ha kereskedelmi ügylet a szabadság, a jólét és a boldogság - amit mi nem hiszünk -, akkor érvényesüljenek a kereskedelem szabályai: akkor legyen alku, ravaszkodás és rászedés.

Ma, amikor ereje teljében van a liberális gazdasági áramlat, már látjuk a hanyatlás jeleit. Megszület?ben vannak azok az új eszmék, amelyek az egyoldalú, hibás liberalizmust helyére teszik. Az 1990-es évtizedben Európában újfajta szociáldemokrácia született, amit a brit Giddens "harmadik útnak" nevez, és amely utat talált az északnyugat-európai társadalmak emberéhez. Európa latin kultúráiban, illetve az újjászület? Közép-Európában ez az eszme nem vonzó, mert h?vös és racionális, hiányzik bel?le a nemzet és a család melegsége. Mi azonban még nem találtuk meg a magunk "negyedik útját", ami a szocializmus kudarca, a liberális kapitalizmus zsákutcája és a harmadik út hidegsége után a nemzet, család, munka, tudás, jóllét és összetartozás értékeit ötvözi. Magyarországon a baloldal a harmadik út magyar változatát próbálja megalkotni, és a találmányokat azonnal bevezetni a kormányzásba. Tudják, hogy már nem térhetnek vissza a megbokrosodott kapitalizmus 1995-96-os világához, a szocializmus halott, egyetlen esélyük tehát a harmadik út.

Nekünk - most, hogy a politikai keretek kialakultak az új néppártban - hozzá kell fognunk a "negyedik út" megalkotásához, részben megel?zve Európa szerencsésebb nemzeteit, részben összefogva a sok szövetséges

eszmével, amelyek már kis mozaikdarabokra festik az új kép színeit. Ez a mi dolgunk, és nem maradt vesztegetni való id?nk.

Matolcsy György, hetivalasz.hu

Ajánló